

Промисловість у лютому

У лютому падіння промислового виробництва склало 4,6% р/р (проти зростання на 5,6% у січні), скориговане на ефект календарних днів - на 1,7%. Сезонно скориговане падіння у лютому до січня в цілому по промисловості склало 2,6%.

Негативні результати лютого пов'язані із активізацією бойових дій на сході країни та блокадою переміщення товарів через лінію розмежування. Це призвело до зупинки виробництва на окремих коксохімічних, вугледобувних та металургійних підприємствах (зокрема, зупинив виробництво Авдіївський коксохімічний завод та ряд вугледобувних підприємств), відновлення нормального режиму роботи яких не буде швидким процесом.

По ряду інших підвидів промислової діяльності «негативну» роль зіграла нетипово висока база порівняння минулого року, коли у лютому 2016р. мало місце суттєве зростання (зокрема, харчова промисловість та фармацевтична). Очікується, що у найближчі місяці в цих секторах ситуація стабілізується на фоні підвищення платоспроможності населення.

У I півріччі 2017р. очікується зростання промисловості на рівні 0,7[±0,5]%, що підтримуватиметься високою зовнішньою ціновою кон'юнктурою та адаптацією підприємств до нових умов функціонування. Однак знаходження альтернатив для покриття нестачі сировини (зокрема, за рахунок імпорту) впливатиме на затратність виробництва та потребуватиме певного проміжку часу.

«у лютому 2017р. промислове виробництво скоротилось на 4,6%»

Рис. 1. Промисловість України та АПСЦ у лютому, %, р/р

«зростання світових цін на зовнішніх ринках не компенсувало погіршення ситуації в промисловості в умовах дестабілізації на сході країни»

Джерело. ДСС, розрахунки МЕРТ, Worldbank

Примітка. Агрегований показник світових цін (АПСЦ) – показник, який враховує динаміку світових цін на соняшникову олію, кукурудзу, пшеницю, сечовину, залізну руду та чорні метали.

Табл. 1. Основні види промисловості, % р/р

	Січень 2017р.	внески	Лютий 2017р.	внески	Частка у пром., 2016р.
Промисловість, в цілому	5,6	X	-4,6	X	100
Добувна	0,3	0,1	-11,5	-3	13,0
Переробна	9,9	5,3	-3,2	-1,9	64,4
Постачання електроенергії, газу, пари	2,3	0,2	1,8	0,2	21,5
Харчова	8,1	1,1	-0,6	-0,1	21,6
Текстильна	13	0,1	4,6	0,06	1
Кокс, нафтопереробка	-7	-0,2	-23,3	-0,6	3,3
Деревообробна, целюлозна, поліграфічна	7,3	0,1	-0,8	-0,02	3,4
Металургія	8,5	1	-4,3	-0,5	17,1
Машинобудування	16,1	2,2	-1,4	-0,2	6,6
Будматеріали	20,3	1	1,6	0,1	5,1
Хімічна	-8,9	-0,2	-0,8	-0,02	3,2
Фармацевтика	2,7	0,04	-17,4	-0,2	1,4

«найбільший негативний внесок у формування динаміки промисловості забезпечено добувною промисловістю»

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

Серед видів промислової діяльності у лютому негативна динаміка спостерігалась:

у металургійному виробництві – скорочення на 4,3%, переважно через дефіцит сировини (коксу, залізної руди), на фоні активізації бойових дій на сході країни та блокади переміщення товарів через лінію розмежування, що, в свою чергу, нівелювало чинник покращення зовнішньої кон'юнктури;

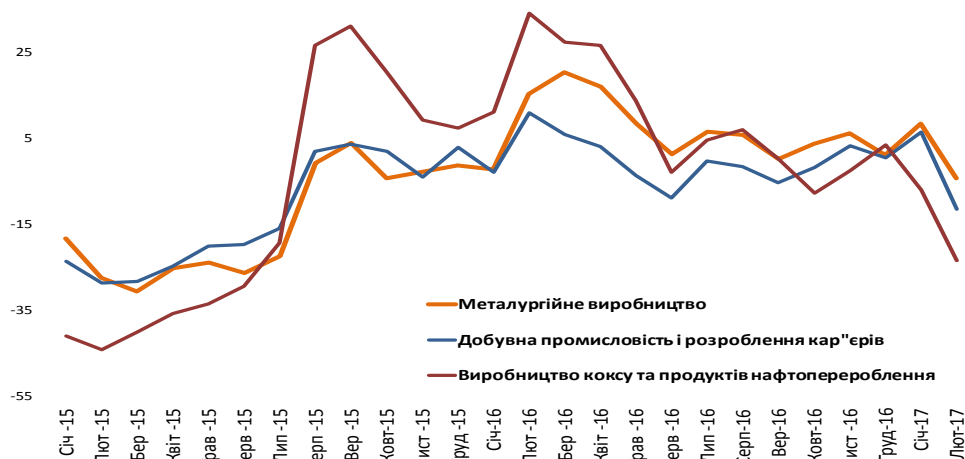
Довідково: Донецький металургійний завод (ДМЗ) з 27 лютого зупинив роботу в зв'язку з відсутністю залізорудної сировини (ЗРС), внаслідок блокади залізниці в зоні розмежування і припиненням поставок сировини.

Зупинка Авдіївського коксохімічного заводу (АКХЗ) через загострення бойових дій на сході призвела до нестачі коксу, який поставлявся з АКХЗ на маріупольські метзаводи, які в свою чергу, були вимушені зменшити виробництво.

Джерело: Мінпром

«скорочення виробництва у металургії, виробництві коксу, продуктів нафтоперероблення, та добувній промисловості пояснює більше 80% падіння промисловості у лютому»

Рис. 2. Металургійне виробництво, добувна промисловість та виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення % р/р

Джерело. ДСС

у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення – скорочення на 23,3%, більшим чином внаслідок зменшення виробництва коксу (на 29,3%), що було викликано зупинкою окремих підприємств на сході та проблемами з постачанням вугілля для коксування на коксохімічних підприємства;

у добувній промисловості – скорочення на 11,5%, на фоні значного скорочення видобування кам'яного та бурого вугілля (на 25,9%, що є найгіршим показником за останні півтора роки) та добування металевих руд (11,7%);

Довідково: З 26 грудня 2016р. триває блокада залізниці Луганськ - Лисичанськ - Попасна, що унеможлиблює поставки вугілля.

За даними Мінпром через обстріли призупинено роботу окремих підприємств з видобутку кам'яного вугілля та вугілля для коксування на сході країни. Основними споживачами вугільного концентрату є Криворізький, Авдіївський, Запорізький, Донецький коксохімічні заводи.

харчова промисловість – скорочення на 0,6%, що відбувалось на фоні високої бази порівняння минулого року в умовах поточного скорочення обсягів роздрібного товарообороту підприємств (на 1,8% у лютому 2017р.(р/р).

зокрема відбулось:

найбільше падіння у групі виробництва алкогольних напоїв через високу базу порівняння минулого року та зростання затратності (обсяги виробництва горілки скоротились на 27,6%, коньяків, бренді – на 53,2%, пива – на 2%);

у виробництві тютюнових виробів (скорочення на 2,3%) – через зменшення зовнішнього попиту (обсяги експорту гр. «Тютюнові вироби» у січні 2017р. скоротились на 25,1%, частка експорту у реалізації продукції у січні 2017р. становила 46%);

у виробництві м'яса свиней свіжого (скорочення на 8,6%)- на фоні скорочення сировинної бази з боку с/г внаслідок негативної епізоотичної ситуації.

В той час як у виробництві соняшникової олії продовжує спостерігатися нарощування обсягів виробництва (на 17,6% у лютому 2017р.), що, в першу чергу, обумовлено збільшенням попиту на зовнішніх ринках (у січні 2017р. вартісні обсяги експорту зросли на 31,1%, 60% обсягів виробленої соняшникової олії було реалізовано на експорт (виробництво олій займає 28% у загальному обсязі реалізованої продукції харчової

лютий 2017

промисловості (2016р.)).

у машинобудуванні – скорочення у лютому на 1,4%. Падіння відбулося лише у підвидах, у яких виробничий процес має короткий цикл, що відповідно формує в залежності від замовлень волатильну помісячну динаміку – це виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, електричного устаткування, в той час як інші види машинобудування продемонстрували зростання підтримане переважно зовнішнім попитом. Зокрема, у групі виробництва автотранспортних засобів – зростання на 9,6% (виробництво вагонів вантажних зросло у 5р., обсяги експорту групи «залізничні локомотиви» у січні 2017р. зросли на 29,1%), виробництві машин та устаткування – на 1,4% (зростання виробництва с/г техніки та устаткування для промисловості).

Довідково. У січні 2017р. 75,2% від загального експорту «залізничних локомотивів» було експортовано на ринок РФ та 8% - на ринок Білорусі.

Серед видів промислової діяльності позитивна динаміка у лютому спостерігалася:

у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – зростання на 1,8%, внаслідок збільшення споживання електроенергії (на 3,9%), при частковій переорієнтації споживачів в умовах високої вартості опалення;

у текстильному виробництві, виробництві обсягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – зростання на 4,6%, в основному за рахунок збільшення як експортного попиту (обсяги експорту гр. «Текстильні матеріали та текстильні вироби» зросли у січні 2017р. на 10,3%, гр. «Взуття, головні убори, парасольки» на 32,1% відповідно; частка продукції реалізованої за межі України за підсумком січня 2017р. становила 47,4%), так і внутрішнього – збільшення нових замовлень на 28% у січні 2017р. (в тому числі державних, для забезпечення Збройних Сил України).

В цілому за січень-лютий промислове виробництво зросло на 0,4%, у тому числі, **переробна промисловість** - на 2,8%, **постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** – на 2,1%, водночас, **добувна промисловість** скоротилась на 5,6%.

За основними промисловими групами скорочення у січні-лютому відбулося лише у виробництві товарів проміжного споживання (на 1,1%) та енергоресурсів (на 2%), всі інші групи – зростання.

Регіональний розріз. Враховуючи загострення ситуації на сході країни, що через міжгалузеві зв'язки мало негативний вплив на підприємства інших регіонів, у лютому кількість регіонів, які демонстрували позитивний результат зменшилася до 8 (17 регіонів у лютому 2016р.), 18 регіонів – негативний результат (9 відповідно). Найбільше скорочення було зафіксовано у Луганській (на 29%), Донецькій (на 10,1%) областях, що спричинено активізацією бойових дій та блокадою переміщення товарів через лінію розмежування.

Найбільші позитивні результати продемонстрували Житомирська (на 18,8%), Вінницька (на 10,1%) області через збільшення виробництва харчових продуктів (кондитерські вироби) та текстильного виробництва.

Очікування. Розширення споживчої спроможності домогосподарств і покращення цінової кон'юнктури на ключових товарних ринках вітчизняного експорту та поступова адаптація підприємств до нових умов функціонування сформує позитивні результати промислового комплексу за підсумком I півріччя 2017р. на рівні 0,7 [±0,5]%. Однак, блокування транспортного сполучення на сході країни змусить товаровиробників шукати альтернативи для покриття нестачі сировини (зокрема, за рахунок імпорту), що впливатиме на збільшення собівартості виробленої продукції.

Ризики: Дефіцит сировини може призвести до поглиблення падіння виробництва на металургійних підприємствах, призупинці роботи ТЕС та ТЕЦ, та відповідно призводитиме до віялових відключень електроенергії і негативно позначиться на роботі підприємств з безперервним циклом виробництва (де виробничий процес не можна переривати з економічних причин, або з питань безпеки - металургійні, хімічні, виробництва будівельних матеріалів).

«скорочення у машинобудуванні відбулося лише у підвидах, у яких виробничий процес має короткий цикл»

«у лютому 2017р. кількість регіонів, які демонстрували позитивний результат становила 8 (17 регіонів у лютому 2016р.), 18 регіонів – негативний результат (9 відповідно)»

«за оцінками МЕРТ внесок Донецької та Луганської областей у промислове виробництво за січень-лютий 2017р. становив «мінус» 0,1 в.п.»